

Genetycy zbadali pochodzenie biologiczne książąt mazowieckich

24 kwietnia 2017

Szczecińscy genetycy zbadali szczątki książąt mazowieckich Janusza i Stanisława, którzy żyli na początku XVI w. Naukowcy ustalili, że jeden z przedstawicieli rodu Piastów posiada haplogrupę chromosomu Y, charakterystyczną dla Germanów lub Celtów.

„Z zębów oraz fragmentu kości udowej księcia Janusza udało się wyizolować DNA i ustalić haplogrupę chromosomu Y jako grupę R1b, potocznie nazywaną celtycką lub atlantycką” – powiedział w rozmowie z PAP dr Andrzej Ossowski z Zakładu Genetyki Sądowej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie.

Jak wyjaśnił genetyk, haplogrupy są to cechy charakterystyczne dla ludzi pochodzących z określonego regionu. „Na podstawie ustalania haplotypu DNA mitochondrialnego i DNA męskiego – czyli Y – jesteśmy w stanie określić z dużym prawdopodobieństwem, z jakiej części Europy dana osoba może pochodzić” – dodał.

Ossowski zaznaczył, że odkryta grupa R1b „jest charakterystyczna dla Europy Zachodniej, gdzie występuje z częstotliwością nawet 80 proc.”. „Jednocześnie jest ona nietypowa dla populacji z Europy Wschodniej, gdzie występuje z częstotliwością do 10 proc.” – powiedział.

Haplogrupę R1b mieli przedstawiciele najbardziej znanych rodów władających przez wieki Europą m.in. Wettyni, Burbonowie i Habsburgowie czy dynastia Stuartów.

„Odkrycie to może wskazywać na pochodzenie całego rodu Piastów. Należy jednak pamiętać, że jest to pierwsze badanie.

Od Piastów do książąt mazowieckich minęło wiele czasu i mogły zaistnieć mechanizmy znane w naturze, które wpłynęły na zaburzenie dziedziczenia cech” – podkreślił dr Ossowski.

„Wyniki przeprowadzonych badań nie przesądzają o narodowości, bo ta jest silnie związana z kulturą i tradycją, w której dana osoba żyła; nie mylmy więc kwestii biologicznych z ustalaniem narodowości” – powiedział w rozmowie z PAP koordynator badań dr hab. Tomasz Kozłowski, antropolog z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. „Uproszczenie, że Piastowie byli Niemcami czy Brytyjczykami, jest absolutnie nie na miejscu” – zaznaczył.

„Prowadzone analizy były szczególne, gdyż znacznie rzadziej bada się chromosom Y – determinujący płeć męską. Dzieje się tak z prostego powodu – w szczątkach sprzed wielu setek lat jest niezwykle mało takiego materiału DNA” – wyjaśnił dr Kozłowski.

Według antropologa „nie można wykluczyć przerwania linii Piastów od czasów Mieszka I do okresu, w którym żyli książęta mazowieccy”.

„Nie sugeruję niewierności małżeńskiej w żadnym pokoleniu, ale trzeba wziąć taką ewentualność pod uwagę. Dlatego tak ważna będzie dla nas możliwość kolejnych badań. Potwierdzenie obecnych ustaleń w trakcie analizy innych szczątków przedstawicieli rodu Piastów pozwoliłoby wyciągnąć wnioski z większym prawdopodobieństwem” – dodał. Podkreślił, że ustalenie haplogrupy przez szczecińskich naukowców uważa za spore osiągnięcie.

Naukowcy zapowiadają przeprowadzenie kolejnych badań, mających na celu uzyskanie materiału genetycznego od innych osób spokrewnionych z rodem Piastów. Szczecińscy genetycy liczą, że będą mieli okazję rozpocząć badania dotyczące pochodzenie rodu Gryfitów.

Szczątki książąt mazowieckich były badane w latach 50. XX

wieku przez zespół prof. Wiktora Grzywo-Dąbrowskiego. Toruńscy naukowcy postanowili ponownie otworzyć miejsca ich pochówku w Bazylice Archikatedralnej św. Jana Chrzciciela w Warszawie – tłumacząc, że obecnie dysponują lepszym zapleczem technicznym do badań.

Genetycy z Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie wykonali badania w ramach interdyscyplinarnego projektu badawczego „Kultura funeralna elit Rzeczypospolitej od XVI do XVIII wieku na terenie Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego”. Jest on prowadzony przez prof. Annę Drążkowską z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Źródło: NaukawPolsce.PAP.pl